Niittylä 8.2.2016 19/10/2016

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Asiantuntijakuuleminen 9.2.2016 klo 12.15

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vuosilomalain, merimiesten vuosilomalain ja sairausvakuutuslain muuttamisesta (HE 145/2015 vp)

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelmaan perustuvassa esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vuosilomalain säännöksiä siten, että lain työssäolopäivien veroisia päiviä koskevia säännöksiä muutetaan. . Tähän liittyen ehdotetaan muuttavaksi sairausvakuutuslain säännöstä työnantajien oikeudesta vuosilomakustannuskorvauksiin. Muutoksen tavoitteena säästää julkisen talouden menoja

Lisäksi ehdotetaan vuosilomalakia muutettavaksi siten, että vuosiloman aikana syntyvässä työkyvyttömyydessä työntekijällä ja viranhaltijalla on kuuden päivän omavastuu, jolloin ei olisi oikeutta vuosiloman siirtoon. Tavoitteena on vähentää sairauspoissaoloja ja sairausriskin vaikutuksia työnantajille

Kunnallinen työmarkkinalaitos pitää lakiesitysten tavoitteita sinänsä oikeansuuntaisina ja kannatettavina.

Vuosilomalain ns. veroisten päivien rajoittaminen

Vuosilomalain 7 §:n muutosesitykseen ei teknisesti ole huomautettavaa. Se on selkeä ja helposti sovellettavissa.

Muutoksen tavoitteena on siis rajoittaa työnantajalle perhevapaalla olevan työntekijän vuosilomasta aiheutuvia kustannuksia. Kuten esityksessä todetaan sen vaikutusten arviointia koskevassa osassa, aloilla, joilla on sovittu työajan veroisesta ajasta voimassaolevaa lakia vastaavasti, tavoite ei täyty ilman sopimusten muuttamista.

Kunta-alan virka- ja työehtosopimuksissa on perinteisesti sovittu vuosilomista käytännössä lähes kaikilta osin. Vuosilomalain säännökset voivat olla sopimuksen osana sellaisenaan. Vanhempainvapaiden merkitys veroisena aikana vastaa voimassaolevan vuosilomalain sääntelyä. Näin ollen vuosilomalain muutos ei johda kunta-alalla esityksen tavoitteisiin kustannusten säästämisestä. Muutos voidaan toteuttaa aikaisintaan voimassaolevien sopimusten päättymisen jälkeen eli 31.1.2017, mikäli neuvotteluissa saavutetaan yksimielisyys ko. muutoksen sisällyttämisestä sopimuksiin. Kuten esityksessä todetaan, muutoksesta aiheutuvat kustannussäästöt toteutuvat siten vain (muilla) yksityisen sektorin aloilla.

Kunnallinen työmarkkinalaitos
Toinen linja 14
00530 Helsinki
PL 200, 00101 Helsinki
Puhelin 09 7711
Faksi 09 701 2239
etunimi.sukunimi@kt.fi
www.kt.fi

Kommunala arbetsmarknadsverket
Andra linjen 14
00530 Helsingfors
PB 200, 00101 Helsingfors
Telefon 09 7711
Fax 09 701 2239
fornamn.efternamn@kommunarbetsgivarna.fi
www.kommunarbetsgivarna.fi

Niittylä 8.2.2016 19/10/2016

Veroisten päivien rajoittamista koskevaan muutokseen liittyy sairausvakuutuslain muuttamista kokeva esitys, jonka mukaan työnantajille maksettava vuosilomakustannuskorvaus koskisi jatkossa vain lakisääteisistä vuosilomista aiheutuvia kustannuksia. Kuten esityksessä todetaan, muutos lisää niiden työnantajien kustannuksia, joiden noudattamien sopimusten mukaan vuosilomaa kertyy koko perhevapaa-ajoilta. Kuntasektorilla tilanne on, kuten edellä on todettu, juuri tämä. Kuntasektorin saamat korvaukset alenisivat noin 10 miljoonalla eurolla vuodessa, koska loman ansainta pysyy ennallaan. Kunnallinen työmarkkinalaitos ei kohtuullisena sitä, että korvausten taso alenee sillä perusteella, että voimassaolevan vuosilomalain säännös on otettu osaksi sopimusta.

Omavastuu vuosilomalla sairastumisesta

Vuoden 2013 vuosilomalakia muutettiin (276/2013) siten, että työntekijällä on oikeus siirtää vuosilomaa jo ensimmäisestä sairauspäivästä lukien myös sairastuessaan vuosilomansa aikana. Erinäisten vaiheiden jälkeen muutos rajattiin koskemaan vain lakisääteisiä vuosilomia.

Kunta-alan virka ja työehtosopimuksissa vuosilomien siirto-oikeudesta on ollut vuosilomalakia vastaavat määräykset. Edellisen asiaa koskevan vuosilomalain muutoksen jälkeen kunta-alan sopimuksissa sovittiin vuosilomalaista poiketen siirto-oikeuden koskevan kaikkia lomia, koska siirto-oikeuden käytännön soveltaminen pelkästään lakisääteisiin lomiin katsottiin hallinnollisesti vaikeaksi. Sairauspäiväkarenssin palauttaminen kunta-alan sopimuksiin edellyttäisi sopimusten muuttamista samoin kuin edellä on todettu ns. veroisista päivistä. Kuten esityksessä on todettu, säästöt muutoksesta kohdistuvat (ainakin tällä hetkellä) yksityisen sektorin toimialoille.

KUNNALLINEN TYÖMARKKINALAITOS

Johtava työmarkkinalakimies Lauri Niittylä